

Asia: VN/538/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi jätelain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Yleiset säännökset (Luku 1)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 1 ja sen perusteluista

Olemme yli 50 vuotta toiminut jätehuollon perheyritys Oulun pohjoispuolisella alueella (ent. Haukiputaan kunta). Markkinaosuutemme alueella on merkittävä, johtuen kokonaisvaltaisesta palvelutarjonnasta ja ennen kaikkea asiakaskunnan aidosta tuntemisesta. Asiakasrekisterissämme ei ole numeroita, vaan vuosikymmenien aikana kasvaneita suhteita, joissa jokaisen asiakkaan erityistoiveet, nimet, pihakukkien sijainti ja koiran rapsutus pihamaalla ovat työpäivämme arkea.

Allekirjoittaneella ei ole kykyä pohtia lausunnossaan lakiesityksen pykälien juridiikkaa, EU-tason suosituksia tai terminologian vivahde-eroja. Olen tyypillinen yrittäjä, joka luottaa kovaan työhön ja menestyksen syntymiseen tyytyväisten asiakkaiden kautta.

Huolenaiheeni kiteytyvät mahdollisen lainmuutoksen ja kunnallisen järjestämisvastuun jälkeen seuraaviin konkreettisiin asioihin:

- epätietoisuus (lyhyt siirtymäaika) tekee kaikki tarpeelliset kalustoinvestoinnit mahdottomiksi. Yrittäjältä vaaditaan rohkeutta, mutta kehitystyö tässä tilanteessa olisi uhkarohkeutta.
- Kilpailutuksen jakaminen alueisiin ei tule onnistumaan. Ylikansalliset ja suuret yhtiöt valtaavat aggressiivisella tarjoustistelulla alueen kerrallaan ja hetken kuluttua alueen perinteiset PK-sektorin yrittäjät ovatkin alihankkijoita tai pakotettuja lopettamaan toimintansa. Yrityksemme kohdalla se tarkoittaa 20 työttömäksi joutuvaa.
- Oulun kaupungin alueella etäisyydet talouksien välillä ovat jopa 75 km. Alueellinen yrittäjä yhdessä alueen talouksien kanssa muodostavat kokonaisuuden, jossa ns. turhaa ajoa syntyy mahdollisimman vähän. Voittaessaan tarjouskilpailun muualla kuin perinteisellä "omalla" alueellaan aiheuttaa ainoastaan lisää ympäristöhaittoja.

- Eri jätelajien kuuluminen erilaisen kilpailutusmenetelmän piiriin aiheuttaa sekin yhä kasvavaa turhaa ajoa. Yritys A hoitaa jätelajia A ja vastaavasti yritys B jätelajia B. Yritykset saattavat sijaita kymmenien kilometrien päässä toisistaan, mutta silti toimivat täysin epäloogisesti ja kestävän kehityksen vastaisesti samalla suuralueella Oulun kaupungin alueella.
- Kaikki suorittamamme asiakastytyvääisyystudkimukset ja palautteet kertovat yhtäpitävästi seuraavaa: mikä tahansa muutos nykytilanteeseen tulee heikentämään asiakastytyvääisyyttä.
- Pitkäaikaisena yrittäjänä en voi käsittää, että "löysässä hirressä" oleminen on kestänyt vuosia. Oulun kaupungin yhdyskuntalautakunta on useasti päättänyt (toteuttanut asukkaiden toiveen) nykyisestä jätehuollon järjestämisestä. Siitä huolimatta valitukset hallinto-oikeuteen toistuvat ja valittajina ovat virkamiehet/heidän lähipiirinsä. Asiasta on joiltakin osin tullut henkilökohtainen " sodanjulistus" paikallisille yrityksille.
- Yrittäjät eri puolilta Suomea kertovat, kuinka nopeasti koko markkina on siirtynyt ylikansallisille yrityksille ja paikallisten pienten toimijoiden kalusto on jäänyt ruostumaan takapihalle. Työllisyystavoitteen kannalta tällainen kehitys on täysin järjetöntä.
- Suunniteltu lakimuutos aiheuttaa yrityksissä käytännössä mullistuksia, joita ulkopuolisen on vaikea arvioida päätöksiä tehdessään. Esimerkki: Jos kilpailutilanteessa menettäisimme tutun markkina-alueemme, se tarkoittaisi lähes 3000 käytetyn (mutta yrityksemme maksaman) jäteastian palautumista pihamaalle! Tästä syntyvä jätevuori ei ole vain uhkakuva, vaan se on käytännössä toteutunut eri puolilla Suomea jo nyt.

Vain selkeä tietoisuus siitä, että jätehuollon järjestäminen/kilpailuttaminen tapahtuu asiakkaiden toimesta, heidän toiveittensa mukaisesti ja heitä tyydyttävällä tavalla, mahdollistaa yrityksemme kehittämisen. Tämä koskee kalustoinvestointeja, henkilöstön kehittämistä ja ekologisesti kestävämpiä toimenpiteitä.

Yleiset velvollisuudet ja periaatteet (Luku 2)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 2 ja sen perusteluista

-

Kunnan vastuulla oleva jätehuolto (luku 5)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 5 ja sen perusteluista

-

Tuottajavastuu ja juomapakkaukset (Luvut 6 ja 7)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 6 ja 7 sekä niiden perusteluista

-

Muut jätelain pykälät

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen muista luvuista ja niiden perusteluista

-

Muiden lakien muutettavat pykälät (ympäristönsuojelulaki, kemikaalilaki, rikoslaki ja laki rikesakkorikkomuksista)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ympäristönsuojelulakiin, kemikaalilakiin, rikoslakiin ja ehdotetuista pykälämuutoksista ja niiden perusteluista

-

Asetusyhteenvedo

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätealan asetuksiin ehdotettavien muutosten keskeisestä sisällöstä

-

Vaikutusten arviointi

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne perustelujen luvuista 4.2-5.

-

Muuta

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne perusteluiden muista osista ja muista mahdollisista asioista

Huolenaiheeni kiteytyvät mahdollisen lainmuutoksen ja kunnallisen järjestämisvastuun jälkeen seuraaviin konkreettisiin asioihin:

- epätietoisuus (lyhyt siirtymäaika) tekee kaikki tarpeelliset kalustoinvestoinnit mahdottomiksi. Yrittäjältä vaaditaan rohkeutta, mutta kehitystyö tässä tilanteessa olisi uhkarohkeutta.
- Kilpailutuksen jakaminen alueisiin ei tule onnistumaan. Ylikansalliset ja suuret yhtiöt valtaavat aggressiivisella tarjoustaistelulla alueen kerrallaan ja hetken kuluttua alueen perinteiset PK-sektorin yrittäjät ovatkin alihankkijoita tai pakotettuja lopettamaan toimintansa. Yrityksemme kohdalla se tarkoittaa 20 työttömäksi joutuvaa.
- Oulun kaupungin alueella etäisyydet talouksien välillä ovat jopa 75 km. Alueellinen yrittäjä yhdessä alueen talouksien kanssa muodostavat kokonaisuuden, jossa ns. turhaa ajoa syntyy mahdollisimman vähän. Voittaessaan tarjouskilpailun muualla kuin perinteisellä "omalla" alueellaan aiheuttaa ainoastaan lisää ympäristöhaittoja.
- Eri jätelajien kuuluminen erilaisen kilpailutusmenetelmän piiriin aiheuttaa sekin yhä kasvavaa turhaa ajoa. Yritys A hoitaa jätelajia A ja vastaavasti yritys B jätelajia B. Yritykset saattavat sijaita kymmenien kilometrien päässä toisistaan, mutta silti toimivat täysin epäloogisesti ja kestäväen kehityksen vastaisesti samalla suuralueella Oulun kaupungin alueella.
- Kaikki suorittamamme asiakastytyväisyystutkimukset ja palautteet kertovat yhtäpitävästi seuraavaa: mikä tahansa muutos nykytilanteeseen tulee heikentämään asiakastytyväisyyttä.
- Pitkäaikaisena yrittäjänä en voi käsittää, että "löysässä hirressä" oleminen on kestänyt vuosia. Oulun kaupungin yhdyskuntalautakunta on useasti päättänyt (toteuttanut asukkaiden toiveen)

nykyisestä jätehuollon järjestämisestä. Siitä huolimatta valitukset hallinto-oikeuteen toistuvat ja valittajina ovat virkamiehet/heidän lähipiirinsä. Asiasta on joiltakin osin tullut henkilökohtainen " sodanjulistus" paikallisille yrityksille.

- Yrittäjät eri puolilta Suomea kertovat, kuinka nopeasti koko markkina on siirtynyt ylikansallisille yrityksille ja paikallisten pienten toimijoiden kalusto on jäänyt ruostumaan takapihalle. Työllisyystavoitteen kannalta tällainen kehitys on täysin järjetöntä.
- Suunniteltu lakimuutos aiheuttaa yrityksissä käytännössä mullistuksia, joita ulkopuolisen on vaikea arvioida päätöksiä tehdessään. Esimerkki: Jos kilpailutilanteessa menettäisimme tutun markkina-alueemme, se tarkoittaisi lähes 3000 käytetyn (mutta yrityksemme maksaman) jäteastian palautumista pihamaalle! Tästä syntyvä jätevuori ei ole vain uhakuva, vaan se on käytännössä toteutunut eri puolilla Suomea jo nyt.

Vain selkeä tietoisuus siitä, että jätehuollon järjestäminen/kilpailuttaminen tapahtuu asiakkaiden toimesta, heidän toiveittensa mukaisesti ja heitä tyydyttävällä tavalla, mahdollistaa yrityksemme kehittämisen. Tämä koskee kalustoinvestointeja, henkilöstön kehittämistä ja ekologisesti kestävämpiä toimenpiteitä.

Kropsu Raimo
SR-Kiinteistöhuolto Oy